

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 299

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyetinden Transit Geçen Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattı Geliştirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışışleri Komisyonu Raporu
(1/623)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/623 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Gerekçesi	5
• Dışişleri Komisyonu Raporu	6
• Tasarı Metni	8
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	8
• Mutabakat Zaptı Metni	9

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-484/2160

14/5/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 2/5/2012 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyetinden Transit Geçen Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattı Geliştirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/623)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Satışına ve Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Transit Geçişine ve Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattının Geliştirilmesine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma" 25 Ekim 2011 tarihinde imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma içerisinde, BOTAS'a ait ulusal doğal gaz şebekesinin transit geçiş için kullanılabilmesinin yanı sıra, Azeri doğal gazının ülkemizin topraklarından münhasır yeni bir boru hattı ile transit taşınabilmesine de imkan tanınmış ve bu amaçla bir proje konsorsiyumunun tesisi öngörülmüştür.

Bu itibarla, mezkur proje konsorsiyumunun tesisine yönelik hususları içeren "Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nden Transit Geçen Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattı Geliştirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptı" Türkiye ile Azerbaycan arasında 24 Aralık 2011 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Bahse konu Mutabakat Zaptı ile; Münhasır Boru Hattı Projesi konsorsiyumunun ilk aşamada SOCAR, BOTAS ve/veya TPAO (Türk Katılımcıları) ortaklığı ile kurulması, konsorsiyumun lideri olarak SOCAR'ın başlangıçta %80 ve Türk Katılımcılarının %20 hisseye sahip olması, ilerideki muhtemel konsorsiyum ortaklarının hisselerinin SOCAR'ın hissesinden düşülmesi, Projeye ilişkin fizibilite çalışmalarının (tüm maliyetler SOCAR tarafından karşılanmak üzere) bir an önce başlatılması ve diğer muhtemel ortakların katılımıyla konsorsiyumun nihai şeklinin 30 Haziran 2012 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir.

Ülkemizin enerji köprüsü rolünü pekiştirerek jeopolitik ve stratejik önemine değer katacak olan Proje, doğu-batı enerji koridoru olma hedefimizin önemli bir adımını oluşturacak, Avrupa Birliği'nin enerji arz güvenliğine katkı sağlayarak Avrupa Birliği ile olan mevcut siyasi ve ekonomik ilişkilerde olumlu bir gelişme ortaya çıkaracak ve Ülkemizin Hazar Bölgesi ile Avrupa pazarı arasındaki etkin konumunu uzun vadede korumasına yardımcı olacaktır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

21 Haziran 2012

Esas No: 1/623

Karar No: 251

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 14/5/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 18/5/2012 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyetinden Transit Geçen Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattı Geliştirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonunuzun 24 üncü Yasama Dönemi 20/6/2012 tarihli 34 üncü toplantısında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Dışışleri Bakanlığı ve BOTAŞ görevlilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, Azerbaycan kaynaklı doğal gazın ülkemizden transit geçişine ve ülkemize doğal gaz satışına ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetine Doğal Gaz Satışına ve Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Transit Geçişine ve Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattının Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma hükümleri uyarınca doğal gazın Türkiye üzerinden yeni bir boru hattı ile taşınabilmesine yönelik projenin tasarımı, inşası ve işletimini sağlamak üzere bir konsorsiyumun tesisine yönelik düzenlemeler içeren Mutabakat Zaptının onaylanması uygun bulunmuştur.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Ankara Milletvekili Emrullah İşler ve İstanbul Milletvekili İsmail Safi, Komisyon tarafından Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>
İstanbul	Mardin	Aksaray

Üye	Üye	Üye
<i>Emrullah İşler</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>	<i>Sinan Oğan</i>
Ankara	Hatay	Iğdır
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Faik Tunay</i>	<i>İsmail Safi</i>	<i>Mehmet Muş</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Oktay Ekşi</i>	<i>İdris Bal</i>	<i>Aytuğ Atıcı</i>
İstanbul	Kütahya	Mersin
	Üye	Üye
	<i>Hasan Karal</i>	<i>Burhan Kayatürk</i>
	Rize	Van

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA AZERBAYCAN CUMHURİYETİ KAYNAKLI VE AZERBAYCAN CUMHURİYETİNDEN TRANSİT GEÇEN DOĞAL GAZIN TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARI ÜZERİNDEN TAŞINMASI İÇİN MÜNHASIR BORU HATTI GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN

TASARISI

MADDE 1- (1) 24 Aralık 2011 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nden Transit Geçen Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattı Geliştirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA AZERBAYCAN CUMHURİYETİ KAYNAKLI VE AZERBAYCAN CUMHURİYETİNDEN TRANSİT GEÇEN DOĞAL GAZIN TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARI ÜZERİNDEN TAŞINMASI İÇİN MÜNHASIR BORU HATTI GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN

TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İşçileri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.

V. Eroğlu

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA AZERBAYCAN CUMHURİYETİ KAYNAKLI VE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ'NDEN TRANSİT GEÇEN DOĞAL GAZIN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARI ÜZERİNDEN TAŞINMASI İÇİN
MÜNHASIR BORU HATTI GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI**

İşbu Mutabakat Zaptı (bundan böyle “MoU” olarak anılacaktır) 24 Aralık 2011 tarihinde

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti; ve
Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti**

arasında imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, durum gerektiğinde tek olarak “Taraflar” veya beraber olarak “Taraflar” diye anılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti 25 Ekim 2011 tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nden transit geçen Doğal Gazın Avrupa Birliği'ne, diğer Avrupa ülkelerine ve Türkiye Cumhuriyeti'ne komşu diğer devletlere Türkiye Cumhuriyeti toprakları üzerinden transit edilmesini kolaylaştırmak üzere “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Satışına ve Azerbaycan Cumhuriyeti Kaynaklı Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Transit Geçişine ve Doğal Gazın Türkiye Cumhuriyeti Toprakları Üzerinden Taşınması İçin Münhasır Boru Hattının Geliştirilmesine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma”yı (bundan böyle “IGA” olarak anılacaktır) imzalayarak;

Taraflar, başlangıçta Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tayin edilen şirketlerin kuracağı ortak konsorsiyum vasıtasıyla yeni bir boru hattının tasarımı, inşası ve sonrasında işletimini garanti altına almak için “Münhasır Boru Hattı Projesi”nin (IGA'da tanımlandığı üzere) inşa edilmesine yönelik tercihte anlaşarak;

Azerbaycan tarafı, konsorsiyuma katılacak üçüncü tarafları belirleme yetkisi ile SOCAR'ı Münhasır Boru Hattı Projesi konsorsiyumunun katılımcısı olarak atadığını ve Türkiye tarafı, kendi katılımcılarını (başlangıçta BOTAŞ ve/veya TPAO, bundan sonra "Türk Katılımcısı(ları)" olarak anılacaktır) Münhasır Boru Hattı Projesi'ne katılmak üzere atayacağını belirterek;

Taraflar, Münhasır Boru Hattı Projesinin (bundan böyle "Proje" olarak anılacaktır) tasarımı, inşası ve sonrasında işletimini sağlamak üzere yapılacak işleri düzenlemek amacıyla aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

1. Konsorsiyumun Tesisi

1.1. IGA'nın 5 (b) maddesi hükümleri uyarınca, SOCAR ve Türk Katılımcısı(ları), aşağıdaki Madde 1.4'te belirtilen süre içerisinde, SOCAR tarafından önderlik edilecek bir konsorsiyum (bundan sonra "Proje Konsorsiyumu" olarak anılacaktır) kuracaklardır.

1.2. Proje Konsorsiyumu aşağıdaki katılım payları ile oluşturulacaktır:

SOCAR - %80 (yüzde seksen)

Türk Katılımcısı(ları) - %20 (yüzde yirmi)

1.3. Nihai hissedar yapısı Proje Konsorsiyumu'nun tesisi aşamasında belirlenecektir. Proje Konsorsiyumu'nun herhangi bir yeni katılımcısının hissesi, yukarıda Madde 1.2'de belirtilen SOCAR'ın katılım payından edinilmiş olacak ve SOCAR'ın katılım payından düşülecektir.

1.4. Proje Konsorsiyumu'nun nihai şekli 30 Haziran 2012 tarihine kadar tamamlanacaktır. Taraflar, Proje Konsorsiyumu'nun tesisine ilişkin gelişmeler ile ilgili birbirlerini düzenli olarak bilgilendirecekler ve Proje Konsorsiyumu'nun yeni üyelerini ulusal çıkarlarına tehdit oluşturdukları gerekçesiyle reddetme hakkına sahip olacaklardır.

1.5. Projeye ilişkin fizibilite çalışmaları ve diğer ilgili faaliyetler SOCAR tarafından yürütülecektir. Söz konusu fizibilite çalışmalarına ve diğer ilgili faaliyetlere ilişkin bütün maliyetler SOCAR tarafından karşılanacaktır.

2. Kapasite ve Kapasite Tahsisi

2.1. Proje, minimum on altı (16) milyar metreküp yıllık kapasiteye sahip olacak ve gelecekte Azerbaycan Cumhuriyeti kaynaklı ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nden transit olarak gelecek doğal gazı da taşıyabilecek şekilde ölçeklendirilebilir olacaktır.

2.2. SOCAR Proje'deki yatırımları garanti altına almak için muhtemel taşıtıcılar ile uzun dönemli kapasite tahsis anlaşmalarını sonuca bağlamak ile yükümlü olacaktır. Türk Tarafı söz konusu kapasite tahsis anlaşmaları ile ilgili düzenli olarak bilgilendirilecektir.

3. Diğer Hükümler

3.1. Her bir Taraf diğer Tarafa, işbu MoU'nun bütünüyle uygulanacağını taahhüt eder.

3.2. İşbu MoU Tarafların karşılıklı yazılı muvafakati ile her zaman değiştirilebilir. Değişiklikler işbu MoU'nun Madde 4.1'i altında tanımlanan aynı yasal prosedürlere uygun olarak yürürlüğe girecektir.

4. Yürürlüğe Giriş

4.1. İşbu MoU, Tarafların MoU'nun yürürlüğe girmesi için gerekli ulusal yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

4.2. İşbu MoU altı (6) aylık bir süre için yürürlükte kalacak ve MoU'nun süresinin bitimine bir (1) ay kala Taraflardan biri MoU'yu sonlandırma niyetini yazılı olarak diplomatik yollarla diğerine bildirmediği, altı (6) aylık dönemlerle kendiliğinden uzayacaktır.

4.3. Eğer, Taraflar bahsi geçen süre içerisinde Proje Konsorsiyumu'nu kuramazlarsa ve işbu MoU'nun uzatılması üzerinde karara varamazlarsa, işbu MoU sona erecek ve Tarafların burada belirtilen yükümlülükleri kalkacaktır.

24 Aralık 2011 tarihinde Ankara’da Türkçe, Azerice ve İngilizce iki (2) asıl nüsha halinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olacak şekilde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması durumunda İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Taner YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Natiq ALIYEV
Sanayi ve Enerji Bakanı

